

**AALST SIESEGEMKOUTER 1
ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK**

SOLVA ARCHEOLOGIE RAPPORT 47

**AALST SIESEGEMKOUTER 1
A R C H E O L O G I S C H
V O O R O N D E R Z O E K**

**DE MAEYER W., VAN CAUWENBERGH S., VANDENDRIES-
SCHE H. & CHERRETTÉ B.**

2015

Colofon

Project:

Archeologisch vooronderzoek
Proefsleuvenonderzoek
Aalst Siesgemkouter (13-AAL-SK)
2014/060 en 2014/409

Bouwheer:

Intercommunale Westlede
Smalle Heerweg 60
9080 Lochristi

Opdrachtgever:

Stad Aalst
Grote Markt 3
9300 Aalst

Uitvoerder:

SOLVA
Intergemeentelijk samenwerkingsverband
voor ruimtelijke ordening en socio-economische expansie
Joseph Cardijnstraat 60
9420 Erpe-Mere

Bart Cherretté (vergunninghouder)
Stijn Van Cauwenbergh (projectarcheoloog)
Wouter De Maeyer (projectarcheoloog)
Hans Vandendriessche (projectarcheoloog)
Wim Vanrolleghem (technisch assistent)

Termijn terreinwerk:

10 maart t.e.m. 20 maart, 15 oktober 2014 en 2 april 2015

Wettelijk Depotnummer:

D/2015/12.857/13

SOLVA

Afbeelding voorblad: Proefsleuven op de Siesgemkouter

Copyright: Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SOLVA. Alle foto's, tenzij anders vermeld: © SOLVA.

INHOUDSTAFEL

CHRONOLOGIE	8
KEYWORDS	9
1. DANKWOORD	11
2. INLEIDING	13
3. BESCHRIJVING VAN DE VINDPLAATS	15
3.1. Vindplaatsgegevens	15
3.2. Topografische, landschappelijke, bodemkundige situering	16
4. ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE SITUERING	19
4.1. Historische situering	19
4.2. Archeologische situering	20
5. ONDERZOEKSOPDRACHT	23
5.1. Vraagstelling	23
5.2. Randvoorwaarden	23
6. WERKWIJZE EN OPGRAVINGSSTRATEGIE	25
6.1. Methodologie terreinwerk	25
6.2. Methodologie verwerking	25
6.3. Motivatie van de selectie van materiaal en staalname	27
7. BESCHRIJVING VAN HET ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK	29
7.1. Inleiding	29
7.2. Bronstijd	29
7.3. IJzertijd	30
7.4. Romeins of vroege middeleeuwen	32
7.5. Postmiddeleeuwen	32
7.6. Nieuwste tijd	33
8. ASSESSMENT EN BASISANALYSE VAN DE VONDSTEN EN STALEN	37
9. SYNTHESE	39
9.1. Synthese	39
9.2. Antwoord op de vooropgestelde onderzoeksvragen	39
10. AANBEVELINGEN EN GEPLANDE VERVOLGONDERZOEKEN	41
11. BIBLIOGRAFIE	43
12. BIJLAGEN	45
12.1. Handleiding bij het raadplegen van de bijlagen	45
12.2. Lijsten	46
12.3. Grondplan	46

CHRONOLOGIE

☐ Paleolithicum	☐ Oud	1.000.000/500.000 - 250.000 BP
	☐ Midden	250.000 - 38.000 BP
	☐ Jong	38.000 - 14.000 BP
	☐ Finaal	14.000 - 12.000 BP
☐ Mesolithicum	☐ Vroeg	ca. 9500 - 7700 BC
	☐ Midden	7700 - 7000/6500 BC
	☐ Laat	ca. 7000 - ca. 5000 BC
	☐ Finaal	ca. 5000 - ca. 4000 BC
☐ Neolithicum	☐ Vroeg	5300 - 4800 BC
	☐ Midden	4500 - 3500 BC
	☐ Laat	3500 - 3000 BC
	☐ Finaal	3000 - 2000 BC
☐ Bronstijd	☐ Vroege	2100/2000 - 1800/1750 BC
	☒ Midden A	1800/1750 - 1500 BC
	☒ Midden B	1500 - 1050 BC
	☐ Late	1050 - 800 BC
☒ IJzertijd	☐ Vroege	800 - 475/450 BC
	☐ Late	475/450 - 57 BC
☐ Romeinse Tijd	☐ Vroeg	56 BC - 100 AD
	☐ Midden	101 - 300 AD
	☐ Laat	301 - 400 AD
☐ Middeleeuwen	☐ Vroege / Frankisch	401 - 500 AD
	☐ Vroege / Merovingisch	501 - 750 AD
	☐ Vroege / Karolingisch	751 - 900 AD
	☐ Volle	901 - 1200 AD
	☐ Late	1201 - 1500 AD
☒ Postmiddeleeuwen	☐ Nieuwe Tijden	1501 - 1800 AD
	☐ Nieuwste Tijden	1801 - heden

KEYWORDS

Onderwerpen

- Landelijke context
- Stedelijke context

- Commercieel gebouw
- Religieus gebouw
- Openbaar gebouw

- Militair gebouw

- Bewoning
- Woonhuis
- Villa
- Agrarisch gebouw

- Agrarische structuur
- Haard
- Kuil
- Weg
- Waterwinning
- Afwateringsgracht
- Perceelsgracht
- Extractie

- Megalithische structuur

Vondsten

- Voedselproductie
- Keramiekproductie
- Metallurgie
- Artisanat
- Begraving
- Funeraire structuur

- Lithisch materiaal
- Botmateriaal
- Keramiek
- Staalname
- Bouwmateriaal
- Metaal

- Glas

- Hout
- Kunststof
- Textiel
- Leder
- Natuursteen
- Technisch aardewerk
- Touw

Post-excavation onderzoek

- Gebruikssporenanalyse
- Materiaalstudie

- C14-datering
- Archeomagnetisch
- Dendrochronologisch
- Optisch gestimuleerde luminescentie
- Biochemisch analytisch

- Fysico-chemisch analytisch
- Diatomeeën
- Palynologisch
- Zaden en vruchten
- Hout
- Anthracologisch

- Gewervelde diersoorten
- Insecten en mijten
- Malacologisch
- Bodemkundig
- Fysisch antropologisch
- Geografisch
- Geomorfologisch
- Geologisch
- Conservatie
- Restauratie

1. DANKWOORD

We danken alle betrokken partners, Stad Aalst, het Autonoom Gemeentebedrijf Stad Aalst en Intercommunale Westlede voor de vlotte samenwerking.

2014/060
T3-AAL-SK
PS 11
GPL A
SPOOR
PR 1

2. INLEIDING

Voorafgaand aan de realisatie van een crematorium door Intercommunale Westlede langs de Merestraat in Aalst diende op vraag van het Agentschap Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek te worden uitgevoerd. Het projectgebied, ca. 10 ha groot, strekt zich uit langs weerszijden van de Merestraat ter hoogte van de Siesegemlaan te Aalst.

Onroerend Erfgoed adviseerde voor dit terrein een archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven. Verspreid over de verschillende percelen en met een onderlinge afstand van maximaal 15 meter laten proefsleuven, aangevuld met kijkvensters, toe een eerste inschatting te maken van de archeologische waarde van de te ontwikkelen terreinen.

Op een aantal percelen binnen het projectgebied was een archeologisch vooronderzoek niet relevant: het betreft perceel 1307a, waarop een vijver gelegen is en de percelen waarop bouwhandel *Gedimat-Schelfhout* gesitueerd is, meer bepaald 1262f, 1262h en een deel van 1305b.

Archeologen van SOLVA voerden het archeologisch vooronderzoek uit tussen 10 en 20 maart 2014, op 15 oktober 2014 en op 2 april 2015. Dit rapport vormt de neerslag van dit proefsleuvenonderzoek. Hoofdstuk 3 en 4 zijn een bespreking van respectievelijk de geografisch/bodemkundige en de archeologisch/historische context van de onderzochte terreinen. Hierbij komen ook de reeds gekende archeologische relictten in de onmiddellijke omgeving aan bod (hoofdstuk 4). Hoofdstuk 5 bespreekt de onderzoeksoopdracht en in hoofdstuk 6 volgt een beschrijving van de gehanteerde methodologie. Hoofdstuk 7 is de neerslag van de resultaten van het onderzoek. Hoofdstuk 8 en 9 omvatten respectievelijk een synthese en een bespreking van de aanbevelingen omtrent het vervolgonderzoek. Daarna volgen nog de bibliografie en de bijlagen.

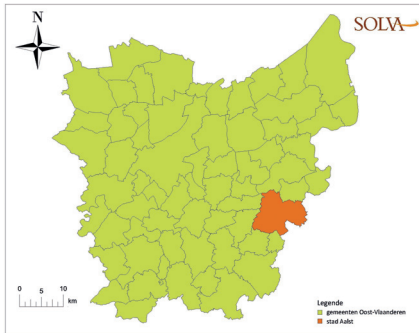
3. BESCHRIJVING VAN DE VINDPLAATS

3.1. VINDPLAATSgegevens

Administratieve gegevens	
Opdrachtgever:	Stad Aalst Grote Markt 3 9300 Aalst
Uitvoerder:	SOLVA Intergemeentelijk samenwerkingsverband voor ruimtelijke ordening en socio-economische expansie Joseph Cardijnstraat 60 9420 Erpe-Mere
Vergunninghouder:	Bart Cherretté
Beheer en plaats opgravingsarchief:	SOLVA, dienst Archeologie Industrielaan 25b 9320 Erembodegem
Beheer en plaats vondsten en stalen:	SOLVA, dienst Archeologie Industrielaan 25b 9320 Erembodegem
Projectcode:	13-AAL-SK (2014/060 en 2014/409)
Vindplaatsnaam:	Aalst Siesegemkouter
Locatie:	Aalst, Merestraat
Lambertcoördinaat 1:	X 125122,358 ; Y 180928,482
Lambertcoördinaat 2:	X 124923,180 ; Y 180843,329
Lambertcoördinaat 3:	X 124886,451 ; Y 180608,269
Lambertcoördinaat 4:	X 125151,704 ; Y 180420,492
Kadaster:	Aalst, Afdeling 2, Sectie C, percelen 1253K (partim), 1252C (partim), 1248B (partim), 1323 (partim), 1321 (partim), 1320 (partim), 1319 (partim), 1318 (partim), 1317C (partim), 1316 (partim), 1306A, 1261A, 1260B, 1258C, 1259C, 1308, 1307A (partim), 1305B (partim), 1304E, 1304D, 1303, 1302A, 1297A, 1298A, 1296B, 1296C, 1263E, 1264E, 1264G
Termijn:	10 – 20 maart 2014, 15 oktober 2014, 2 april 2015

Onderzoekopdracht	
Verwijzing naar de bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem:
Omschrijving archeologische verwachtingen:	Zie 4.2
Wetenschappelijke vraagstelling:	Zie 5.1
Oorzaak voor de ingreep in de bodem:	Realisatie van een crematorium
Eventuele randvoorwaarden:	Zie 5.2

Raadpleging van specialisten	
Omschrijving van de inbreng als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname:	/
Omschrijving van de inbreng als zij betrokken worden bij de conservatie:	/
Omschrijving van de algemene wetenschappelijke advisering door externe personen:	/

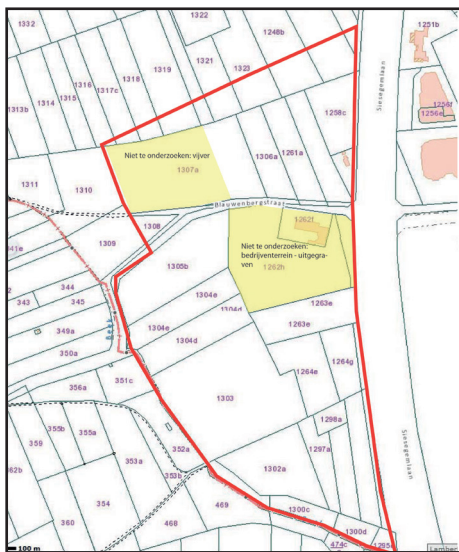

Figuur 1: Situering van Aalst in de provincie Oost-Vlaanderen.

3.2. TOPOGRAFISCHE, LANDSCHAPPELIJKE, BODEMKUNDIGE SITUERING

Aalst is gelegen in het oosten van de provincie Oost-Vlaanderen en bevindt zich in de Dendervallei (Fig. 1). De streek behoort tot de ecoregio van de Midden-Vlaamse overgangsgebieden, meer bepaald het Midden-Vlaams glooiend zandleemdistrict. De overgang van dit zandleemdistrict naar het Zuid-Vlaamse lemig heuveldistrict situeert zich ter hoogte van Aalst.¹

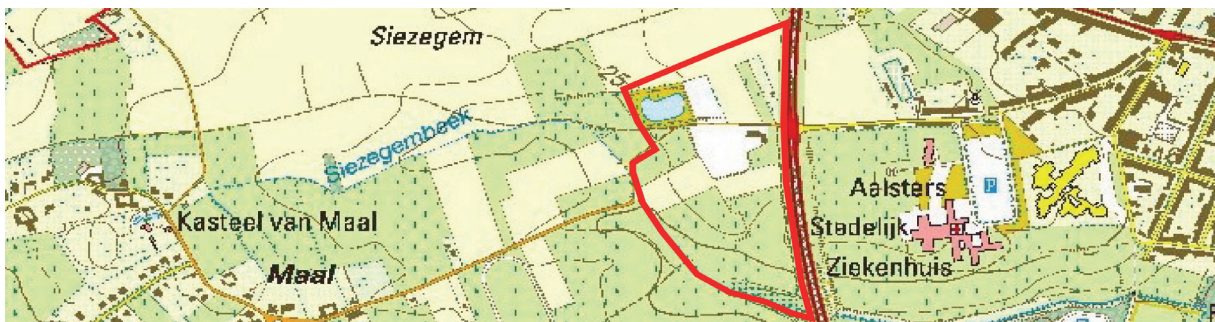
Het studiegebied is vrijwel onbebouwd terrein. Eén bouwhandel buiten beschouwing gelaten beslaat het voornamelijk landbouwgrond (Fig. 2 & 3). Het projectgebied is gelegen langs weerszijden van de Merestraat en wordt in het oosten begrensd door de Siesegemlaan. Langs de zuid- en westzijde van het terrein loopt de Siesegembeek.

Figuur 2: Aanduiding van het studiegebied op het kadaster.

Op ruime schaal beschouwd, ligt het gebied op de noordrand van een uitloper van een leemmassief aan de rand van de vallei van de Dender. Op microschaal is een reliëfverschil aanwezig waarbij het terrein van het oosten naar het westen en van het noorden naar het zuiden toe afhelt. Ook de beekvallei is iets dieper ingesneden. Het volledige gebied bestaat uit droge leemgrond (Fig. 4).² Enkel langsheen de beken bevindt er zich een zone met vochtige tot natte leem. Dit komt min of meer overeen met de zone waarin zich colluvium bevindt (Afb. 4).

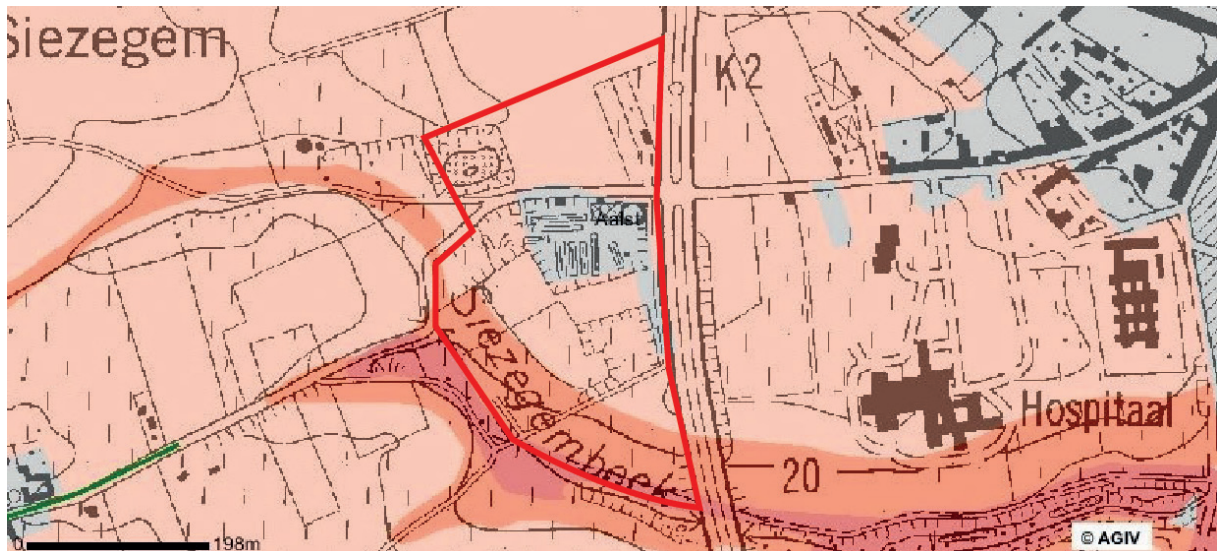
Verschillende percelen binnen het projectgebied blijken in het (recentere) verleden te zijn ontgonnen. Vermoedelijk

Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding van de onderzochte zone (Bron: Gis Vlaanderen).

1 Sevenant et. al. 2002, p. 40.

2 www.agiv.be

Figuur 4: Uittreksel uit de bodemkaart met aanduiding van de onderzochte zone (Bron: Agiv).

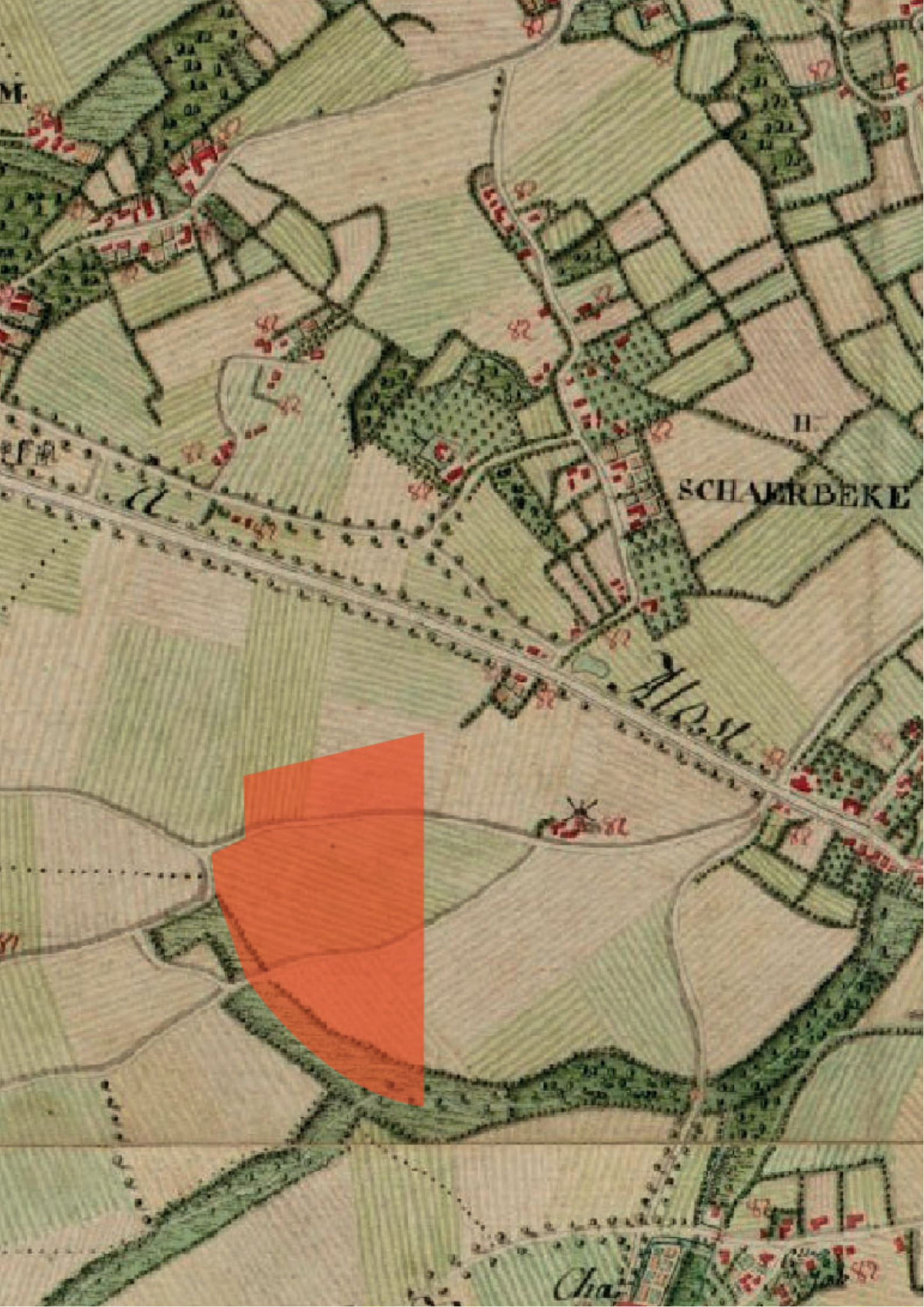

Afbeelding 4: Profiel met colluvium.

Afbeelding 5: Recente uitgravingen in functie van leemontginning.

betreft het grootschalige leemontginningen, die in verband te brengen zijn met de activiteiten van de voormalige steenbakkerij die op deze terreinen gelegen was (Afb. 5). Het gaat meer bepaald om percelen 1308, een deel van 1305b, 1264e, 1264g, 1302a, 1297a, 1298a, 1296b, 1296c en een deel van 1303 (Fig.2). Gelet op de omvang van deze uitgravingen valt hier geen relevante archeologische informatie meer te verwachten. Deze percelen kunnen bijgevolg volledig of gedeeltelijk uitgesloten worden voor verder onderzoek.

M.

Char

SCHARBEKE

Alost

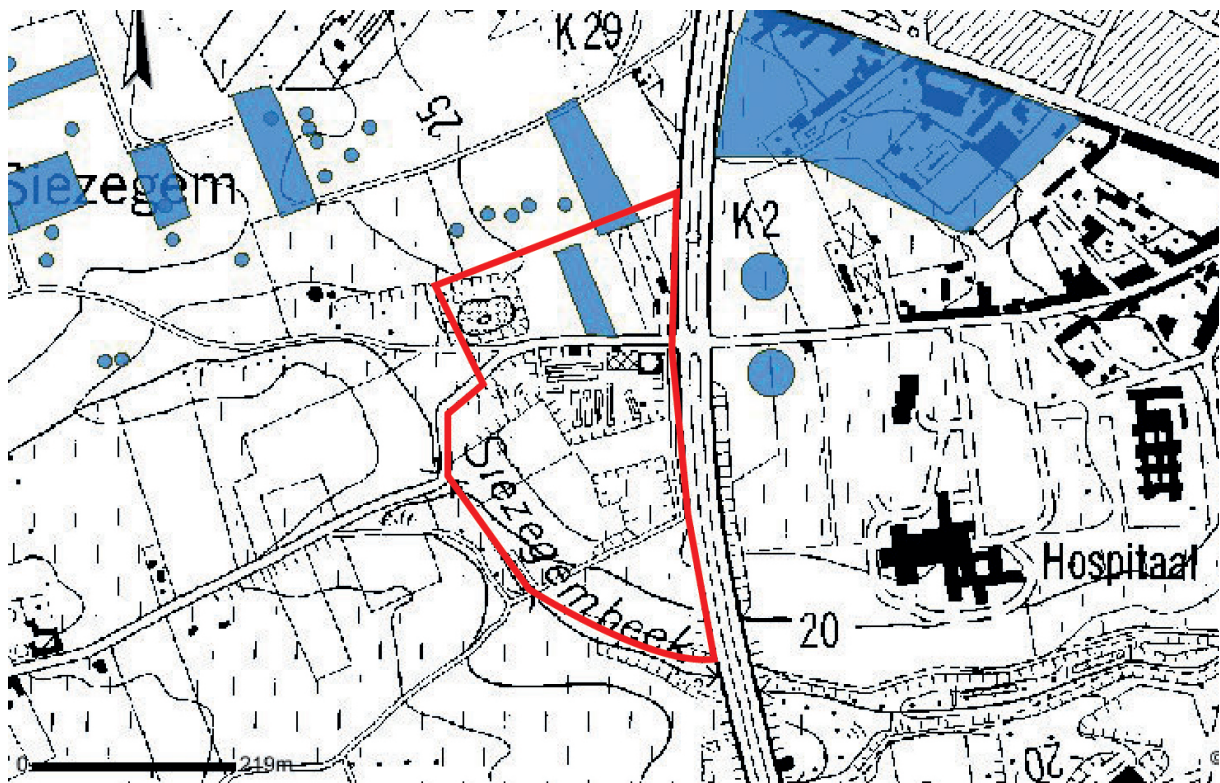
Char

4. ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE SITUERING

4.1. HISTORISCHE SITUERING

De goed gedraineerde vruchtbare leemgronden met beekvalleien vormden een voor occupatie zeer gunstige topografische en bodemkundige situatie. Plaatsnamen in de omgeving wijzen alvast op een oorsprong vóór de Germaanse invallen (4de-5de eeuw). Het leemplateau ten westen van de Dender moet in de Gallo-Romeinse periode reeds sterk zijn ontgonnen. Dit kan worden aangetoond op basis van opgravingen (bv. te Erembodegem, Zuid IV) en prospecties (cfr. *infra*). Vondsten uit de prehistorie en metaaltijden wijzen echter ook op oudere menselijke aanwezigheid.³

Het toponiem Siesegem wijst met zijn *gem-suffix* op een vroegmiddeleeuwse nederzetting met bijhorende akkers.⁴ Waar deze precies was gelegen is niet geweten. Tussen de 9de en 12de eeuw ontwikkelde de mens verschillende kleine akkers tot een grote kouter door de verdere ontginning van tussenliggende stukken grond.⁵ De aanwezigheid van een open landbouwgebied ten westen van Aalst is een gegeven dat zich wellicht in de 12de eeuw moet hebben voltooid. De ontwikkeling van deze kouter gaat hand in hand met de stadswording van de stad. Sinds die periode is het gebied steeds als akkergrond gebruikt. Een windmolen met molenaarswoning waren de enige aanwezige bebouwing in dit open landschap (Fig. 5). De molen bevond zich echter ten oosten van de Siesegemlaan, buiten het projectgebied. Ten zuiden ontwikkelde zich het dorp Maal. De weg die Maal met Aalst verbond loopt doorheen de kouter, langsheen de molen.

Figuur 6: Uittreksel uit de CAI (Bron: Agiv).

3 De Groote 2013, p. 7.

4 Verhulst 1995, p. 127.

5 Verhulst 1995, p. 122.

4.2. ARCHEOLOGISCHE SITUERING

Op het betreffende gebied, zijn met uitzondering van een proefsleuvenonderzoek door GATE⁶ waarbij aanwijzingen van een ijzertijdaanwezigheid in het gebied aan het licht kwamen⁷, nog geen archeologische opgravingen uitgevoerd. Zowel de Centrale Archeologische Inventaris (Fig. 6) als de hierboven beschreven vermelde informatie geven echter alvast een beeld van het archeologisch potentieel op deze kouter.

Tijdens veldprospecties ten noorden van de Siesegembek zijn op verschillende locaties artefacten in silex aangetroffen die wijzen op menselijke aanwezigheid in de Steentijd en/of meer bepaald het Neolithicum. Ten zuiden van de beek zijn geen of nauwelijks prospecties ondernomen, waardoor hier geen gegevens bekend zijn. Rekening houdend met het reliëf kan het hier om materiaal gaan dat door de erosie is verzet.

Er zijn tot op heden geen aanwijzingen voor menselijke aanwezigheid in de Romeinse periode in de nabije omgeving. Al wordt vermoed dat het Romeinse wegtracé Brugge-Keulen tussen Erpe en Asse over Aalst liep.⁸ Het exacte verloop ervan is niet gekend. Het is niet uitgesloten dat deze weg via het gehucht Maal, overheen de kouter, richting Aalst liep.

Zoals hierboven vermeld wijst het gem-toponiem op de aanwezigheid van een vroegmiddeleeuwse, niet gekende nederzetting. Mogelijk was deze bewoningskern op de kouter gelegen en verdween deze in de loop van de middeleeuwen. Het is echter niet onmogelijk dat het gehucht verder uitgroeide tot het dorp Maal.

6 Laloo et al. 2014.

7 Laloo et al. 2014, p. 25.

8 De Grootte 2013, p. 13.

5. ONDERZOEKSOPDRACHT

5.1. VRAAGSTELLING

De aanleiding van het project is de geplande realisatie van een crematorium. De omvang van het projectgebied (ca. 10 ha), de topografische ligging met de aanwezigheid van de Siesegembeek, de prospectievondsten evenals het gem-toponiem duiden op een relatief hoog potentieel van archeologie in de bodem. De bewaring ervan is wellicht maximaal en bleef van recente verstoringen gespaard daar er vanaf de 12de eeuw het gebied steeds als open kouter heeft gediend. Een archeologisch vooronderzoek, opgevolgd door een eventueel vervolgonderzoek is hierdoor door het agentschap Onroerend Erfgoed opgelegd. De grootschaligheid biedt daarnaast een kans om zicht te krijgen op de menselijke occupatie doorheen de tijd van dit buitengebied van Aalst.

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Zijn er antropogene sporen aanwezig?
- Zijn de sporen goed leesbaar? Zo nee, waarom niet?
- Zijn de natuurlijke en de antropogene sporen duidelijk te onderscheiden of is het aan te raden ook de schijnbaar natuurlijke sporen mee te onderzoeken?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

5.2. RANDVOORWAARDEN

De bijzondere voorwaarden bevinden zich in bijlage.

6. WERKWIJZE EN OPGRAVINGSSTRATEGIE

6.1. METHODOLOGIE TERREINWERK

Om een zicht te krijgen op de eventuele aanwezigheid van archeologische sporen zijn binnen het onderzoeksgebied in totaal 56 proefsleuven aangelegd met een onderlinge tussenafstand van 15 meter (as op as) en een breedte van 2 m. Een graafmachine legde de sleuven machinaal aan en dit onder begeleiding van twee archeologen. Door een aantal hindernissen (o.a. hagen en afsluitingen) op het terrein wijkt bij een beperkt aantal sleuven de onderlinge tussenafstand af. Om inzicht te verwerven in de functie van sommige sporen en hun ruimtelijke en chronologische samenhang zijn de sleuven soms lokaal uitgebreid. Met het oog op een beter begrip zijn een aantal kijkvenster aangelegd, meer bepaald tussen proefsleuven 16 en 18 en tussen proefsleuven 25 en 26. De sleuven zijn hoofdzakelijk afgegraven tot op de moederbodem (zandige leem).⁹

In het zuidelijk en westelijk deel van het projectgebied, aan de rand van de beekvallei, was het door de aanwezigheid van een bijzonder sterk ontwikkeld pakket colluvium (tot ca. 2m10 dikte) onmogelijk om op een veilige en verantwoorde manier proefsleuven aan te leggen. Bovendien blijven eventuele sporen langsheen de Siesegembeek gevrijwaard ten gevolge van de beperkte verstoringsdiepte op deze locatie. In de zuidelijke hoek van het projectgebied bleek na het leggen van een aantal proefsleuven dat de bodem verstoord was door grootschalige leemontginning. In samenspraak met het Agentschap Onroerend Erfgoed is dan ook de beslissing genomen om in deze twee zones (verstoring en colluvium) gebruik te maken van proefputten.

De sporen zijn manueel opgeschaafd, gefotografeerd, beschreven en topografisch ingemeten. Een aantal sporen zijn gecoupeerd met als doel de aard en datering ervan te kunnen bepalen. De coupes zijn eveneens gefotografeerd, ingetekend en beschreven. Alle vondsten kregen een identificatienummer. Op regelmatige afstanden en indien er geen archeologische sporen aanwezig zijn, zijn profielputten aangelegd om een beter beeld te krijgen van de bodemopbouw. Elk profiel is gefotografeerd en per laag beschreven. Van alle sleuven en profielen is de precieze locatie topografisch ingemeten.

Bij de verwerking zijn alle spoorbeschrijvingen, plannen, foto's, vondstbeschrijvingen en –behandelingen ingevoerd in de archeologiedatabank van SOLVA.¹⁰

6.2. METHODOLOGIE VERWERKING

Het gebruik van gestandaardiseerde fiches en een gestandaardiseerde nummering van de sporen en de lagen in een spoor – en alles wat daarmee samenhangt (foto's, plannen, vondsten) – heeft niet alleen te maken met het stroomlijnen van de registratie op het veld, maar ook met de verwerking van deze gegevens tijdens de rapportage.

De dienst archeologie van SOLVA heeft in de loop van 2009 de ontwikkeling van een databank geïnitieerd. Haar doel is het kunnen zowel invoeren en opslaan, als raadplegen en beheren van alle gegevens – velddata en externe informatie – in één systeem. Daarenboven is het de opzet om met de databank overzichtelijke lijsten te kunnen genereren, die als bijlagen kunnen dienen in de rapporten. Deze da-

9 Ook waar een textuur B horizont of colluvium aanwezig was is steeds afgegraven tot op de moederbodem (C-horizont) omdat de sporen pas vanaf dat niveau zichtbaar waren. Dit gebeurde in voorkomend geval laagsgewijs.

10 De archeologiedatabank van SOLVA omvat alle informatie die op terrein ingezameld wordt (spoorfiches, plannen, foto's,...) alsook de vondsten. Op basis van deze basisinformatie worden tevens contexten en structuren gecreëerd, alsook diverse bijlagen (rapporten, rapport natuurwetenschappelijk onderzoek...). De databank beheert zodoende alle opgravingsdata ingezameld op projecten die door SOLVA worden uitgevoerd. Ze is te allen tijde te consulteren op de bureaus van SOLVA.

tabank is geen star gegeven, maar een 'ongoing' project, te meer nu ook de stap is gezet naar een volledig digitale registratie op het terrein.

De absolute basis van de databank, de kleinste atomaire eenheid als het ware, is het spoor. Deze kleinste eenheid valt uiteen in acht types: 'laag', 'muur', 'vloer', 'skelet', 'hout', 'vondst', 'vertical feature interface' of 'VFI' en 'horizontal feature interface' of 'HFI'. Voor elk type spoor bestaat één gestandaardiseerde fiche in de databank. Aan deze kleinste eenheid wordt alles gekoppeld: tekeningen, foto's én vondsten. Bovendien worden op dit niveau de eerste relaties gelegd tussen de sporen onderling: een spoor 'is recenter', 'is ouder', 'gelijktijdig met' of 'hetzelfde als' een ander spoor.

Op een tweede niveau in de databank staan de contexten. Contexten groeperen één of meerdere sporen. Elke context krijgt een individueel nummer, namelijk het nummer van het eerste spoor dat tot deze context behoort. Het is evenwel zo dat niet elk spoor noodzakelijk deel uitmaakt van een context. Verstoringen en 'negatieve sporen', sporen die na couperen geen of een natuurlijk spoor blijken te zijn, worden niet tot het niveau van een context gebracht, maar bestaan enkel tot op het spoorniveau. De tekeningen, foto's en vondsten die gekoppeld zijn aan een spoor worden door de databank automatisch verbonden aan de context waartoe ze behoren. Vanuit dit contextniveau kan men dus makkelijk navigeren in de verschillende sporen van die context en waaraan de vondsten, tekeningen en foto's verbonden zijn. Op dit niveau laat de databank eveneens toe chronologische/stratigrafische relaties te leggen tussen de contexten onderling.

Het derde niveau in de databank bevat de structuren. Structuren groeperen op hun beurt één of meerdere contexten. Ook zij krijgen een individueel nummer, met name het eerste contextnummer dat tot deze structuur behoort. Indien bijvoorbeeld een gebouwplattegrond (structuurniveau) is vastgesteld, bestaande uit verschillende paalsporen (contextniveau), dan zal deze gebouwplattegrond het nummer dragen van een context (een paalspoor) die deel uitmaakt van deze structuur. Elk paalspoor (contextniveau) kan op zijn beurt bestaan uit een paalkern (spoorniveau) en een insteek (spoorniveau). Opnieuw is het zo dat niet elke context tot een structuur hoeft te behoren. De databank groepeerd onder een structuur telkens de tekeningen, foto's en vondsten die gekoppeld zijn aan de contexten die deel uitmaken van de structuur. Opnieuw is vanuit het structuurniveau gemakkelijk te navigeren tussen de verschillende contexten die ertoe behoren en zo, verder afdalend, uiteindelijk tussen de verschillende sporen. Op dit niveau kunnen eveneens chronologische/stratigrafische relaties gelegd worden tussen structuren.

Het zijn de contextnummers en, indien gegroepeerd onder een structuur, de structuurnummers die verder in de tekst de leidraad vormen. Voor de volledigheid geven we nog mee dat er thesauruslijsten zijn opgesteld die duidelijk definiëren welke archeologische gehelen als context dan wel als structuur geïnterpreteerd worden.

Wat de vondsten en de staalnames betreft, wensen we mee te geven dat de databank een uitgebreide mogelijkheid tot determinatie en datering voorziet. Beide gebeuren zoals vermeld op het spoorniveau. Hieraan zijn de verschillende inventarisnummers van de vondsten gekoppeld. Bij het ingeven van de vondsten wordt 'automatisch' een datering gegenereerd, maar deze kan manueel overschreven worden. Dit geldt op spoor-, context- en structuurniveau. De databank laat eveneens toe de vondstgegevens te bevragen en te exporteren naar excel. Bovendien kan voor elke vondst een logboek van de verschillende behandelingen aangemaakt worden.

De databank bevat tot slot alle relevante documenten met betrekking tot een project in een map 'bijlagen': BVS, rapport, plannen, overzichtsfoto's, rapporten natuurwetenschappelijk onderzoek, taalplan,...

6.3. MOTIVATIE VAN DE SELECTIE VAN MATERIAAL EN STAALNAME

Tijdens het onderzoek zijn alle aangetroffen vondsten geregistreerd en gerecupereerd. Eén spoor, een crematiegraf in proefsleuf 1, is door zijn geïsoleerde ligging reeds opgegraven en integraal bemonsterd. Staalname uit sporen die binnen de afbakening van een eventueel vervolgonderzoek gesitueerd zijn, gebeurde niet.

7. BESCHRIJVING VAN HET ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

7.1. INLEIDING

De aangetroffen archeologische sporen binnen het projectgebied zijn te situeren in drie zones. Ten noorden van de Merestraat, in de meest noordelijke sleuven, zijn zowel een graf uit de bronstijd als een aantal postmiddeleeuwse ovens gelokaliseerd. Een tweede zone met een beperkt aantal sporen is gelegen aan de rand van de beekvallei, in het westelijk deel van het terrein. De laatste zone bevat een aantal sporen uit de ijertijd en bevindt zich centraal op het terrein, op het hoogstgelegen deel ten zuiden van de Merestraat. Voor de bespreking van de archeologische sporen is geopteerd om een chronologische indeling te volgen.

7.2. BRONSTIJD

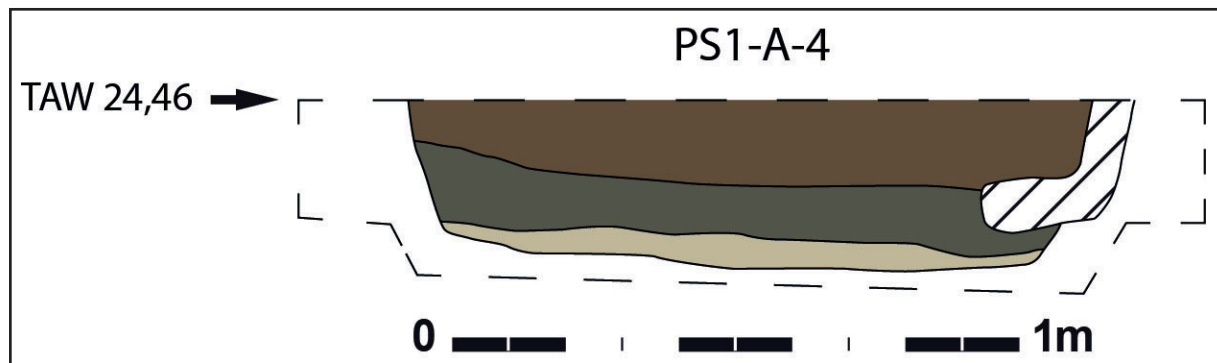
In de noordwestelijke hoek van het projectgebied is een grafkuil (PS1/A/4) met crematieresten uit de bronstijd (2000 – 800 v. Chr.) aangetroffen (Afb. 9 & 10; Fig. 7). Dit spoor is tijdens het vooronderzoek reeds integraal gecoupeerd en bevatte verschillende scherven (zie tabel 1), vermoedelijk zogenaamd Hilversumaardewerk. Dit zou een datering in de midden-bronstijd impliceren, en meer specifiek omstreeks 1800- 1400 v. Chr. Uit de zeefstalen werd ook een weefgewicht gerecupereerd. Rondom de vermoedelijke grafkuil is een kijkvenster aangelegd om te evalueren of de kuil eventueel omringd was door een kringgreppel. Sporen van een kringgreppel of andere omringende structuren konden evenwel niet waargenomen worden. Aangezien dit spoor gelegen is in de noordwestelijke uithoek van het onderzoeksgebied, is een bredere ruimtelijke interpretatie / evaluatie momenteel niet mogelijk.

Afbeelding 9: PS1-A-4 in vlak.

Afbeelding 10: PS1-A-4 in coupe.

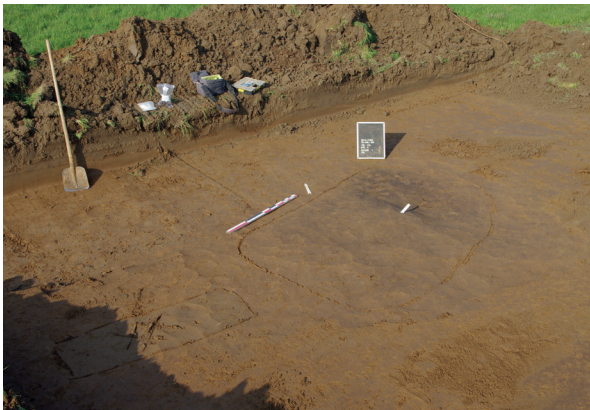
Figuur 7: Coupetekening van PS1-A-4.

7.3. IJZERTIJD

Net ten zuiden van de bouwhandel, langsheen de Merestraat, zijn drie kuilen (sporen PS25-A-1, PS26-A-1 en PS26-A-5) aangetroffen (perceel 1263E), waaruit bij het opkuisen van het spoor heel wat vondsten zijn gerecupereerd (Afb. 11 & 12). Het gaat om scherven handgevormd aardewerk, waarvoor een algemene datering in de ijzertijd (800 – 57 v. Chr.) voorop te stellen is. De aanwezigheid van een fragment van een zoutcontainer zou kunnen wijzen op een datering na de 6de eeuw voor Christus (zie tabel 1).

Net ten noordwesten van deze sporen zijn in een kijkvenster vier paalsporen aangetroffen (perceel 1304D). Deze paalsporen (sporen KV1-A-1 t.e.m. 4) hebben een regelmatige tussenafstand van ca. 5m en liggen op een rechte lijn (Afb. 13). Dit wijst er op dat het mogelijk om de funderingspalen gaat van een gebouw, met een minimum lengte van ca. 20m. Door het ontbreken van vondsten, blijft de datering van deze structuur tot nog toe ongekend. Een kuil aan de westzijde van het gebouw houdt hier mogelijk verband mee.

Ten zuidwesten van de kuilen, op minder dan 20m afstand, is in proefsleuf 50 een crematiegraf (spoor PS50-A-3) (Afb. 14) teruggevonden. Dateringsmateriaal ontbreekt, maar de ligging nabij de kuilen kan een indicatie zijn voor een gelijkaardige datering, al is niet uit te sluiten dat het crematiegraf uit de Ro-

Afbeelding 11: Spoor PS25-A-1 in vlak.

Afbeelding 12: Spoor PS26-A-1 en PS26-A-5 in vlak.

meinse periode dateert. Een aantal kleine kuilen en/of paalsporen en een greppel in deze zone kunnen

Afbeelding 13: Zicht op kijkvenster 1.

Afbeelding 14: Spoor PS50-A-3 in vlak.

mogelijk ook uit deze periode stammen. Hierover is echter geen zekerheid te bieden.

Materiaal	Aan	Spoor
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	4	PS1-A-4--
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	4	PS1-A-4-AB-1
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	10	PS1-A-4-AB-2
Grofwandig / Geruwd versierd / Indrukken / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	1	PS1-A-4-AB-2
Grofwandig / Geruwd versierd / Opgelegde banden / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	1	PS1-A-4-AB-2
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	4	PS1-A-4-AB-2
Fijnwandig / Geëffend onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	7	PS25-A-1--
Fijnwandig / Geglad onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	5	PS25-A-1--
Grofwandig / Besmeten onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	3	PS25-A-1--
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	5	PS25-A-1--
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / kom	3	PS25-A-1--
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	6	PS25-A-1--
Grofwandig / Besmeten onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	16	PS26-A-1--
Grofwandig / Geëffend onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / kom	1	PS26-A-1--
Grofwandig / Geëffend onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	8	PS26-A-1--
Grofwandig / Geëffend versierd / Ribbels / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	1	PS26-A-1--
Grofwandig / Geglad onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	1	PS26-A-1--
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	13	PS26-A-1--
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / pot	1	PS26-A-1--
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	3	PS26-A-1--
Technisch aardewerk / Zoutcontainers	1	PS26-A-1--
Fijnwandig / Geëffend onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	6	PS26-A-5--
Grofwandig / Besmeten onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	5	PS26-A-5--
Grofwandig / Geëffend onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	14	PS26-A-5--
Grofwandig / Geëffend onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / pot	1	PS26-A-5--
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	32	PS26-A-5--
Grofwandig / Geruwd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / pot	1	PS26-A-5--
Grofwandig / Geruwd versierd / Indrukken / Kwarts/chamotte/organisch / pot	1	PS26-A-5--
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / kom	1	PS26-A-5--
Grofwandig / Niet gedetermineerd onversierd / Kwarts/chamotte/organisch / niet gedetermineerd	8	PS26-A-5--

Tabel 1: Overzicht van het aardewerk uit de sporen uit de bronstijd en de ijzertijd.

7.4. ROMEINS OF VROEGE MIDDELEEUWEN

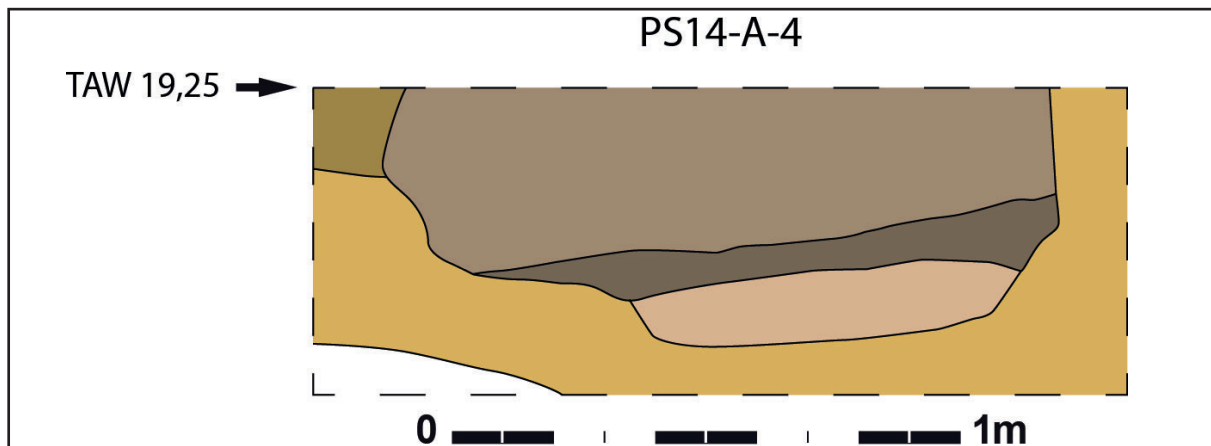
Langs de Siesegembek is een zone gevrijwaard gebleven van ontginning door de aanwezigheid van colluvium. De oorspronkelijke bodem is hier bewaard, maar bevindt zich door de accumulatie van afgespoelde grond op een diepte van minimum 2m. In het westelijk deel van deze zone zijn een kuil (PS14-A-4) en een greppel (PS14-A-2) aangetroffen. De kuil is opgevuld met nog smeulend afval, waardoor de vulling sporen van in situ verbranding vertoont (Afb. 15 & 16; Fig. 8). Het aardewerk uit PS14-A-4 is niet nauwkeurig te dateren maar hoort wellicht in de Romeinse of vroeg-middeleeuwse periode thuis. Uit PS14-A-2 zijn geen vondsten gerecupereerd.

Afbeelding 15: PS14-A-4 in vlak.

Afbeelding 16: PS14-A-4 in coupe.

Figuur 8: Coupetekening van PS14-A-4.

7.5. POSTMIDDELEEUWEN

Ten noorden van de Merestraat bevinden zich een viertal ovenstructuren (PS1-A-3, PS2-A-3, PS2-A-5 en PS2-A-6) met een post-middeleeuwse datering (na 1500 n. Chr.) (Afb.). Eén exemplaar (PS1-A-3) heeft een ronde vorm, drie andere zijn rechthoekig tot trapezoïdaal en hebben een stookkanaal met sporen van verbranding. De precieze functie van deze veldoventjes is niet te achterhalen. Met uitzondering van twee perceelgreppels zijn er geen andere sporen uit deze periode aangetroffen ten noorden van de Merestraat.

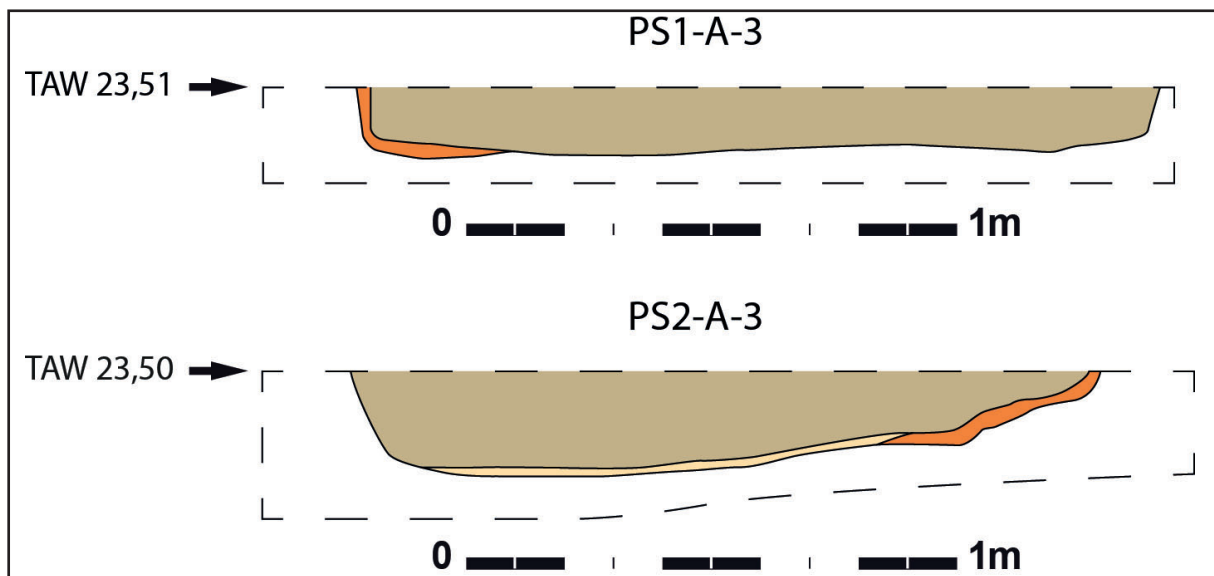
Een kuil (PS36-A-2) in het uiterste zuiden van het projectgebied behoort eveneens tot de post-middeleeuwse periode. De precieze functie van het spoor is onduidelijk.

Afbeelding 17: Coupe op PS1-A-3.

Afbeelding 18: Coupe op PS2-A-3.

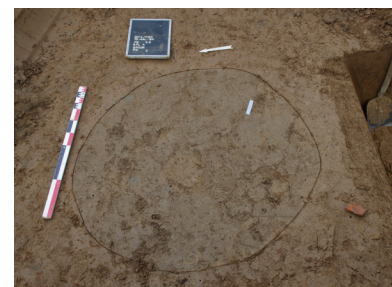
Figuur 9: Coupetekening van PS1-A-3 en PS2-A-3..

Afbeelding 19: PS2-A-5 in vlak.

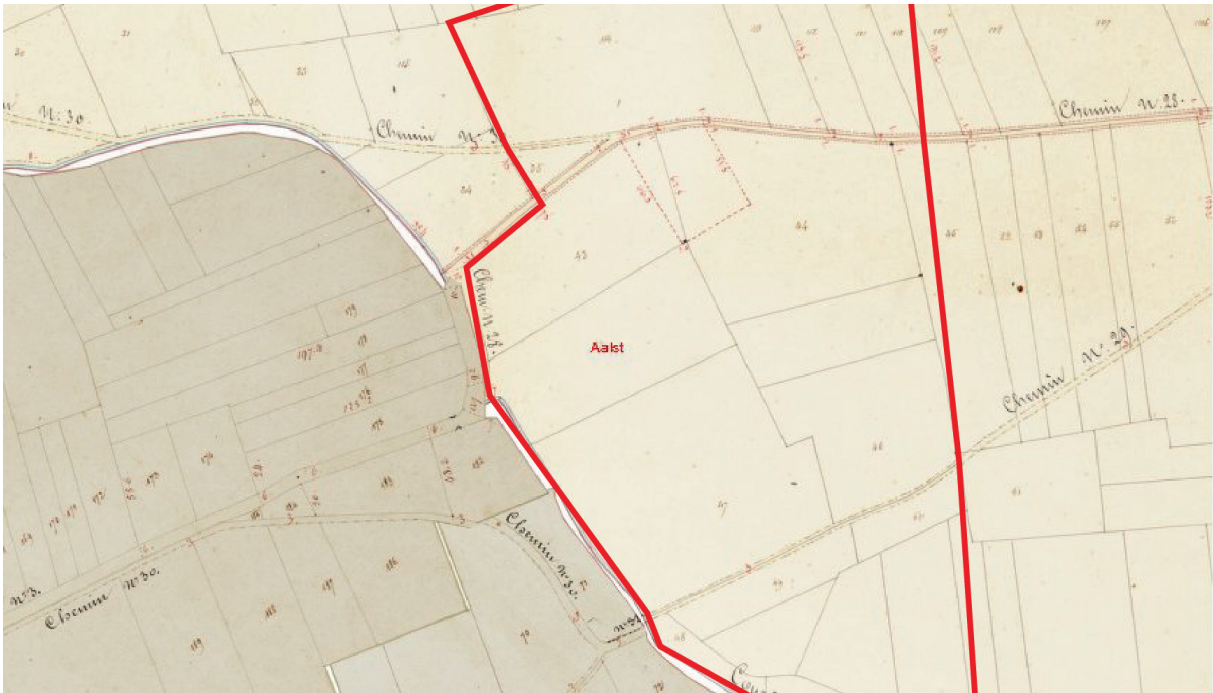
Afbeelding 20: PS2-A-6 in vlak.

Afbeelding 21: PS36-A-2 in vlak.

7.6. NIEUWSTE TIJD

De sporen die uit deze periode stammen, zijn tot stand gekomen na de ontginningen en moeten bijgevolg wel erg recent zijn. Het gaat enerzijds om een greppel (PS13-A-1) in het westelijk deel en twee wegtracé's (PS35-A-1 en PS28-A-1) in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied.

Figuur 10: Atlas der Buurtwegen met het projectgebied (rood). Duidelijk zichtbaar zijn de wegen die over het terrein lopen (Bron: GisOost).

Afbeelding 22: Wegtracé PS35-A-1.

Afbeelding 23: Wegtracé PS28-A-1.

8. ASSESSMENT EN BASISANALYSE VAN DE VONDSTEN EN STALEN

De basisanalyse van alle vondsten en stalen is te vinden in de vondstenlijst. Een assessment van de vondsten en stalen is eveneens te vinden in bijlage in een lijst met potentieel en uitgevoerd onderzoek. Deze lijsten zijn geordend op het inventarisnummer van de respectievelijke vondsten en stalen.

9. SYNTHESE

9.1. SYNTHESE

Voorafgaand aan de realisatie van een crematorium door Intercommunale Westlede langs de Merestraat in Aalst werd in opdracht van het Agentschap Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Het projectgebied, ca. 10 ha groot, strekt zich uit langs weerszijden van de Merestraat ter hoogte van de Siesegemlaan te Aalst.

De aangetroffen sporen dateren uit verschillende periodes. Eén crematiegraf dateert uit de midden-bronstijd en bevatte zogenaamd Hilversumaardewerk. Verschillende kuilen met een grote hoeveelheid aardewerk dateren dan weer uit de ijzertijd, eventueel na de 6de eeuw voor Christus. Enkele paalsporen en een crematiegraf leverden geen vondsten op, maar zouden door hun ligging ook in deze periode te plaatsen kunnen zijn. Een datering in de Romeinse periode is echter ook niet uit te sluiten. Verschillende veldoventjes dateren dan weer uit de postmiddeleeuwse periode. Op de lager gelegen delen van het terrein, meer bepaald langsheen de Siesegembeek, bevindt zich een dik pakket colluvium waaronder ook enkele, mogelijk Romeinse, sporen bewaard zijn. Verder is een groot deel van de onderzochte zone in een recent verleden tot op grote diepte ontgonnen. Dit gebeurde in functie van de steenbakkerij die zich ooit op deze locatie bevond.

9.2. ANTWOORD OP DE VOOROPGESTELDE ONDERZOEKSVRAGEN

Zijn er antropogene sporen aanwezig?

--> Ja, er is een crematiegraf aangetroffen uit de midden-bronstijd, een aantal paalsporen en kuilen uit de ijzertijd, een kuil uit de Romeinse of vroeg-middeleeuwse periode en een aantal ovens en weg-tracé's uit de postmiddeleeuwen.

Zijn de sporen goed leesbaar? Zo nee, waarom niet?

--> Ja

Zijn de natuurlijke en de antropogene sporen duidelijk te onderscheiden of is het aan te raden ook de schijnbaar natuurlijke sporen mee te onderzoeken?

--> Ja, de antropogene sporen zijn duidelijk te onderscheiden van de natuurlijke.

Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

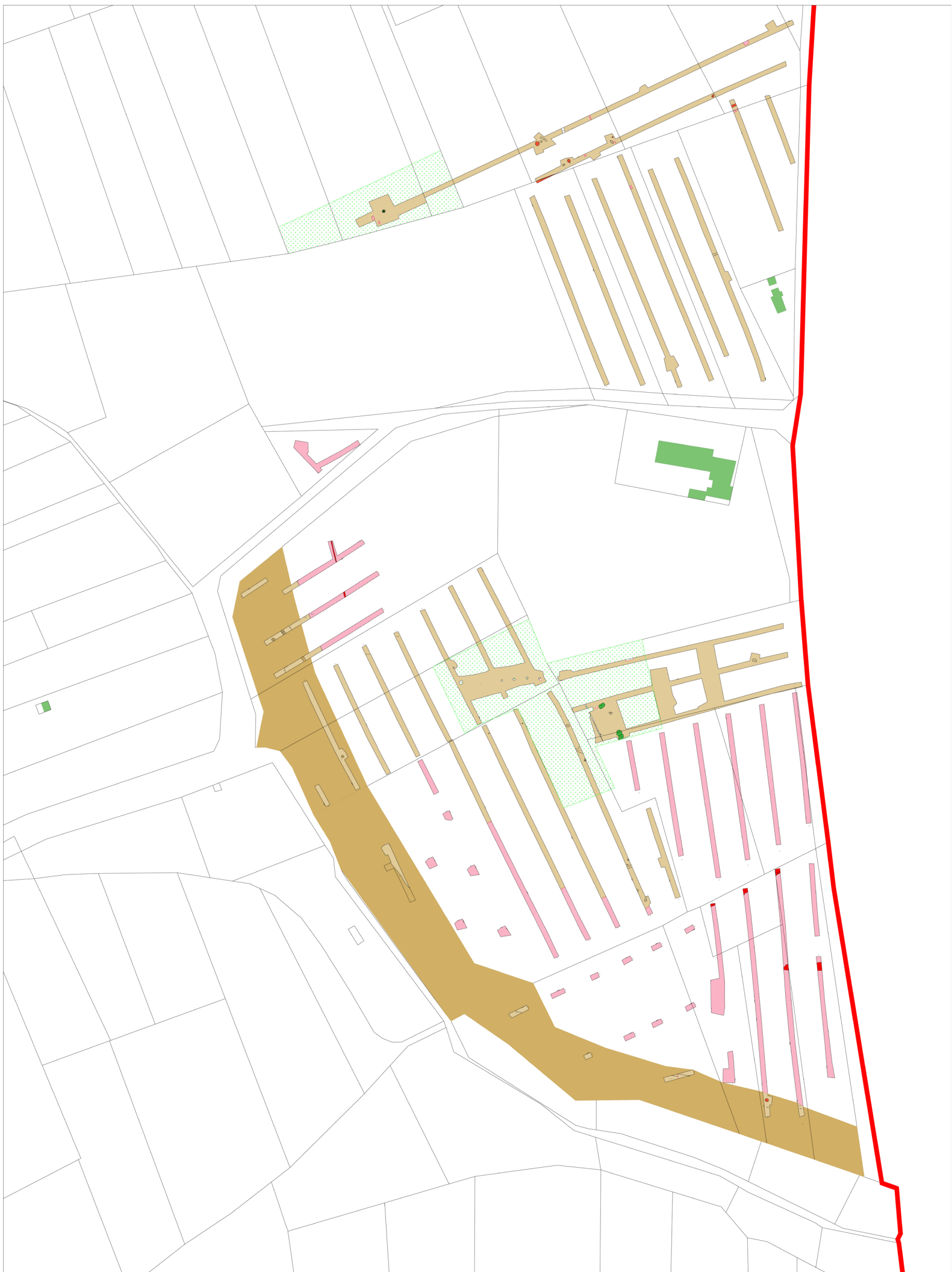
--> Een aantal paalsporen centraal op het terrein lijken deel uit te maken van een gebouw, dat vermoedelijk te dateren is in de ijzertijd. Behalve nog een aantal veldwegen zijn er geen andere structuren te herkennen.

Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

--> Met uitzondering van een aantal geïsoleerde sporen uit de midden-bronstijd en Romeinse of vroeg-middeleeuwse periode, behoren de sporen voornamelijk tot de ijzertijd.

Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

--> Eventueel bijkomend onderzoek moet aandacht hebben voor de aanwezige materiële cultuur.

Legende

	Voorberg		Lem		Calvium		Bronstijl		Luzerijl		Postmidskeuven		Nieuwe Tjien		Adres
--	----------	--	-----	--	---------	--	-----------	--	----------	--	----------------	--	--------------	--	-------

10. AANBEVELINGEN EN GEPLANDE VERVOLGONDERZOEKEN

Grote delen van het onderzochte gebied komen ons inziens niet in aanmerking voor bijkomend onderzoek, gelet op de afwezigheid van sporen enerzijds of de grote mate van verstering van de ondergrond anderzijds. Op twee locaties binnen het projectgebied kwamen wel sporen aan het licht.

De zones langsheen de Siesegemlaan, ten noorden van de Siesegembeek, komen geenszins in aanmerking voor vervolgonderzoek, gelet op de grootschalige ontginningen die hier hebben plaatsgevonden.

Ook de onderzochte terreinen ten noorden van de Merestraat lijken ons niet in aanmerking te komen. Op enkele recente ovenstructuurtjes na leverde het vooronderzoek hier geen sporen op. De zone waar de mogelijke grafkuil uit de bronstijd is aangetroffen, kan hierop evenwel een uitzondering vormen. Bijkomend onderzoek zou meer ruimtelijke informatie kunnen aanreiken over deze structuur, bijvoorbeeld over de aanwezigheid van een eventuele grafcirkel. Sporen hiervan zijn tijdens het vooronderzoek evenwel niet aangetroffen. Indien een bijkomend onderzoek in deze zone noodzakelijk zou zijn, kan een beperkte oppervlakte naar onze mening volstaan om deze vraagstelling te beantwoorden.

Ten zuiden van de Merestraat zijn er in een beperkte geconcentreerde zone archeologische sporen aangetroffen. Hoewel de sporen niet allen te dateren zijn, lijkt er zich een zekere samenhang af te tekenen. Een aantal paalkuilen staan duidelijk in relatie en duiden op een hoofdgebouw. Een nadere interpretatie, zowel chronologisch als ruimtelijk, is op basis van het vooronderzoek echter niet mogelijk. Een beperkt vervolgonderzoek zou hierover meer inzicht kunnen verschaffen.

Tot slot, de sporen die gesitueerd zijn langsheen de Siesegembeek, zullen door de diepte waarop ze zich bevinden niet in aanmerking komen voor verder onderzoek. Gelet op de aard van de geplande werken in deze zone (groenbuffer) zullen deze sporen niet geroerd worden.

11. BIBLIOGRAFIE

De Grootte K., 2013, De stadswording van Aalst. Of hoe een Merovingische nederzetting uitgroeide tot een laatmiddeleeuwse stad, in: *Moumenten, Landschappen en Archeologie* 32 (1), 4-32.

Laloo P., Sergant J., Mikkelsen J. & Allemeersch L., 2014, Aalst Sieseghemkouter. Rapportage van het archeologisch proefsleuvenonderzoek 10-11 februari 2014, *GATE-rapport 70*, onuitgegeven rapport.

Sevenant M., Menschaert J., Couvreur M., Ronse A., Antrop M., Geypens M., Hermy M. & De Blust G., 2002, *Ecodistricten: Ruimtelijke eenheden voor gebiedsgericht milieubeleid in Vlaanderen. Deelrapport II: Afbakening van ecodistricten en ecoregio's: Verklarende teksten*, s.l.

Verhulst A., 1995, *Landschap en Landbouw in Middeleeuws Vlaanderen*, Gent.

12. BIJLAGEN

12.1. HANDLEIDING BIJ HET RAADPLEGEN VAN DE BIJLAGEN

De bijlagen bij het rapport zijn ingedeeld in een algemene gegevensfiche over het project inclusief trefwoorden, een lijst met overzichtsfoto's, een structuurlijst, een contextlijst, een sporenlijst, een vondstenlijst en een fotolijst op spoorniveau. Tevens wordt een overzicht geboden van uitgevoerd *post-excavation* onderzoek en mogelijkheden voor verder onderzoek.

Deze lijsten worden aangevuld met de afgeleverde vergunningen voor metaaldetectie en prospectie met ingreep in de bodem enerzijds, en de bijzondere voorwaarden waaraan het onderzoek dient te beantwoorden, opgesteld door de bevoegde overheid - het Agentschap Onroerend Erfgoed - anderzijds.

We geven hierbij enige duiding met betrekking tot de diverse lijsten in deze bijlage.

De lijsten worden automatisch gegenereerd uit de SOLVA-databank¹¹. In deze databank worden tijdens de opgraving en de rapportage alle data die tijdens een archeologisch project worden gegenereerd, samengebracht. Het gaat hierbij dus zowel om velddata (foto's, plannen, beschrijvingen, relaties tussen sporen, vondsten, ...) als documenten die tijdens de rapportage worden gegenereerd (aardewerktekeningen, informatie over behandeling van materiaal, het archeologisch rapport, diverse laboanalyses, administratief archief zoals vergunningen, bijzondere voorwaarden, ...). In het kader van de rapportage genereert de databank een reeks lijsten zoals gevraagd in de "Minimumnormen voor archeologische registratie en rapportage" en de "bijzondere voorwaarden" bij het concrete project.

Conform de structuur van de databank (zie hoofdstuk methodologie, verwerking) worden de bijlagen hiërarchisch opgebouwd. Alle velddata worden in de databankstructuur op drie niveaus ingedeeld: spoorniveau, contextniveau en structuurniveau. We verduidelijken met een voorbeeld.

Onder de noemer '**sporen**' verstaan we het kleinste niveau van notulering, de kleinste eenheid als het ware: bijvoorbeeld een aflijning in een grondplan of een laag in een kuil bij een coupetekening. Dit is het niveau waarop vondsten afzonderlijk worden ingezameld.

Verschillende sporen kunnen toebehoren aan een '**context**': zo vormen verschillende lagen in een kuil samen de context 'kuil'.

Op gelijkaardige wijze kunnen verschillende contexten gegroepeerd worden tot een overkoepelende '**structuur**': diverse paalkuilen behoren bijvoorbeeld toe aan de structuur 'gebouw'.

In de databank, en dus ook in deze bijlagen, worden de velddata volgens vastgestelde thesauruslijsten toegewezen aan de noemers 'sporen', 'contexten' en 'structuren'. Door archeologische begrippen (gebouw, crematiegraf, grafkuil, laag, ...) via een vastgestelde thesauruslijst aan een specifiek niveau toe te wijzen (spoor, context, structuur), bestaat de garantie dat bij bevraging van de databank naar een bepaald archeologisch begrip, effectief ook alle ingevoerde data in de resultatenlijst voorkomt (anders gezegd, we vermijden daardoor dat 'grafkuil' de ene maal bij 'context', en de andere maal bij 'structuur' wordt ondergebracht).

De lijsten in deze bijlage zijn volgens dezelfde hiërarchie opgebouwd. In de bijlage wordt achtereenvolgens een overzicht gebracht van structuren, contexten en sporen. Op deze wijze kan van 'groot' naar 'klein' afgedaald worden in de informatie. Er wordt bovendien met kruisverwijzingen gewerkt: bij structuren staat vermeld uit welke contexten ze zijn opgebouwd, bij contexten staat vermeld uit welke sporen ze zijn opgebouwd. In omgekeerde richting staat bij de sporenlijsten vermeld tot welke context en structuur een spoor behoort, en bij de contextlijst staat vermeld tot welke structuur een context behoort. De structuurlijst bevat dus een overzicht van gerelateerde contexten. De contextlijst bevat

11 Zie ook hoofdstuk « Methodologie, Verwerking » aangaande informatie over de SOLVA-databank archeologie.

een overzicht van gerelateerde structuren (hoger niveau) en sporen (lager niveau), alsook een overzicht van alle foto's, plannen, vondsten en stalen. De sporenlijst bevat een overzicht van gerelateerde contexten en structuren, alsook een overzicht van alle foto's, plannen, vondsten en stalen. De gedetailleerde spoorbeschrijvingen zijn uitsluitend in de sporenlijsten zelf terug te vinden. Op elk niveau tot slot staat een interpretatie en zo mogelijk ook een datering vermeld.

Voor de duidelijkheid geven we mee dat niet elk spoor noodzakelijk deel uitmaakt van een context (en dus structuur), evenmin als elke context aan een structuur kan toegewezen worden.

Wat de wijze van nummering betreft, geldt als algemene regel dat contexten en structuren de naam dragen van het spoornummer dat als eerste aan die 'context' (en eventueel bij uitbreiding 'structuur') wordt toegewezen. In een rapport zijn het doorgaans de contextnummers en, indien gegroepeerd onder een structuur, de structuurnummers die in de tekst de leidraad vormen.

Tot slot enkele bijzonderheden:

Verstoringen en 'negatieve sporen', sporen die na couperen geen of een natuurlijk spoor blijken te zijn, worden niet tot het niveau van een context gebracht, maar bestaan enkel tot op het spoorniveau.

In het geval dat het een rapportage van een vooronderzoek betreft, worden sporen in principe *niet* aan een context (en bij uitbreiding een structuur) toegewezen. Contexten en structuren worden pas aangemaakt op het moment van een archeologische opgraving, aangezien op dat ogenblik alle beschikbare informatie aanwezig is, en dit dus dan wel een zinvolle oefening is. Tijdens een vooronderzoek zijn heel wat relaties bijvoorbeeld nog niet duidelijk.

De enige uitzondering op deze regel wordt gemaakt wanneer bij de verwerking van een vooronderzoek reeds duidelijk is dat de sporen gelegen zijn in een zone die *niet voor verder onderzoek in aanmerking* komt. Dan worden sporen waar mogelijk wel tot contexten gegroepeerd (en worden dus in de databank contexten (en eventueel structuren) aangemaakt). Op deze wijze wordt gegarandeerd dat informatie rond potentiële contexten of structuren niet verloren gaat bij een bevraging van de databank. Een voorbeeld verduidelijkt dit: een geïsoleerde grafkuil, die geen aanleiding geeft tot verder onderzoek, wordt wel als context gedefinieerd in de databank, omdat deze zo ook in de resultatenlijst van een bevraging zal voorkomen. Zoniet zou deze grafkuil voor de databank 'onzichtbaar' worden.

12.2. LIJSTEN

- Gegevensfiche project
- Overzichtsfoto's - Sporen, met vermelding van de gerelateerde contexten, structuren, foto's, plannen, vondsten en stalen
- Inventaris vondsten
- Fotolijst
- Profiellijst
- Vergunning metaaldetectie en prospectie met ingreep in de bodem
- Bijzonder voorwaarden

12.3. GRONDPLAN

Voorafgaand aan de realisatie van een crematorium door Intercommunale Westlede langs de Merestraat in Aalst werd in opdracht van het Agentschap Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Het projectgebied, ca. 10 ha groot, strekt zich uit langs weerszijden van de Merestraat ter hoogte van de Siesegemlaan te Aalst.

De aangetroffen sporen dateren uit verschillende periodes. Eén crematiegraf dateert uit de midden-bronstijd en bevatte zogenaamd Hilversu-maardewerk. Verschillende kuilen met een grote hoeveelheid aardewerk dateren dan weer uit de ijzertijd. Verschillende veldoventjes dateren dan weer uit de postmiddeleeuwse periode. Verder is een groot deel van de onderzochte zone in een recent verleden tot op grote diepte ontgonnen. Dit gebeurde in functie van de steenbakkerij die zich ooit op deze locatie bevond.